

BARCS és VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer:
vasárnap.

Felolvas szerkesztő és kiadó
Skribanek Géza.

Egész évre 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.
Nyitótér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint

Az iparfejlesztés.

Az u. n. állami kedvezményekkel ma már teljesen tisztában vagyunk. Negatív jellegű kedvezmény, mely jó, ha egyébként is kedvező az ipar helyzete. De bizony egymaga nem lehet hatással arra, hogy emelje az ipart. A harmadik ilyenmű törvényünk van, de a legutóbbi romlott gazdasági korszakban alkototván, nem látjuk eredményeit, igazolván azt, hogy állami jóakarát még vajmi kevés életerős ipar teremtéséhez. És így osztrák oldalról az állami kedvezmények ellen intézett támadásoknak tárgyi alapja nincs. Az állami támogatás rendszere bármily megokolt is legyen hazai viszonyaink közepette, ugyancsak a tapasztalat igazolja, szintén nem elegendő a nagy nemzeti cél elérésére.

A magyar iparpolitikának e két eszköze csak szubszidiárius jellegű s hogy nálunk nagyobbra nőtt, azon viszás helyzet folyamánya, hogy a közös vámterület kényszerít a kerülő uton való haladásra s állami költségen kell ez oldalról a közösség hátrányai ellen védekezni, oly helyzet, mely

sehol a világon elő nem fordul, mert ethikailag teljesen tarthatatlan is.

Egyébként is a szegény magyar ipar fejlesztésére mindig csak ethikai eszközök állanak rendelkezésre, a mi szükséges ugyan, mert a gazdasági életből sem hagyhatók ki, meg is becsüljük, de elvégre is ipart, csupán biztatással, lelkesítéssel teremteni nem lehet.

Ilyen ethikai eszköz, amiből élni kellene a magyar iparnak, az iparpártolás, a nemzeti érzésnek szolgálatába való hajtása. Ez is speciális magyar iparfejlesztési eszköz. Bizonyára nem kicsinyeljük a magyar társadalom nemes és becses felhevülését, mely iparunkat ösztönzi és elevenebb tevékenységre serkenti, azonban merőben érzelmi alapokra anyagi kérdésekben biztonsággal építkezni nem lehet. Az érzelmi momentumok egészében szépen nyilatkoznak meg, határozataik nyilvánosságra bőséggel hozatnak, de egészen más az egyéni cselekvés, a mindennapi életben való érvényesülés.

A magyar ipari fejlődés főbb akadályai: a magyar társadalom

kedvezőtlen közszelleme, az ipari pálya lenézése, a munka iránt való tiszteletlenség, az avult nézetek uralma, a relative és abszolúte kevés munka-erő és szak-képzetség hiánya, a tőkének bizalmatlansága.

A kormány iparfejlesztési politikája, az állami beavatkozás ezt nem pótolhatja és sajnosan esik konstatálnunk, hogy a magyar társadalmi munka messze mögötte marad a kormány tevékenységének s társadalmunk ma is mindent az államtól vár s tulásba viszi az állami protekcionista gazdasági politikát. — Az állami kormányzat legfeljebb az akadályokat háríthatja el, az utat egyengetheti s a kereteket adhatja meg, szolgálatába rendelheti közlekedési politikáját de a valódi alkotás a társadalom kötelessége. Az iparfejlesztési politikát nálunk úgy fogják fel, hogy ilyet csak az állam üzhet s az állami feladatok köréhez tartozik, holott mindez épp úgy tartozik a társadalmi feladatok csoportjához s az angol, német, amerikai hivatalos ipari politika-erőt, beltartalmat, csakis a társadalmi tevékenység által nyer, mert e nélkül nem képes

T Á R C Z A.

Jókai és szerelme.

Ugy érzem, hogy nem siratni kell Jókait, hanem dicsőíteni. Miként a napimádók a napot, a mikor a meleg életet terjesztő tűzvilágot eltakarja az éjszaka. Meg kellett halnia neki is, a ki pedig a halhatatlanság számára élt s az örök törvény beteljesedése felett keseregni hiába való dolog.

Dicsőíteni kell őt, sirja fölött éjjen mindörökkön egy nagy fiát megértő nemzet hálás és lelkes glóriája. Hirdessük és valljuk őt büszkén a magunkénak, a kinél nagyobb e hazának nem adatott, a ki a mi kicsiny világunkból kiemelkedett a világ ama óriásai közé, a kik új utakat mutattak a tévelygő, czéltkereső emberiségnek. Szinte megérthetetlen előttünk epigonok előtt az ő szédületes nagysága. Valóban ő volt az, a nyájas, az egyszerű aggastyán, a ki nem a legújabb szabásu Ferencz-József kabátjában itt ballagott közöttünk az aszfalton? Ez a kedves öreg

ur volt ama kiválasztott, a ki fenékgig kitta a halhatatlanság kelyhét és nagyobb, dicsőbb dolgokat művelt, mint híres királyok és hadvezérek? Az arcza, a szeme, az ajka, a keze csak olyan mint a miénk — mégis szédületes régiók választották el tőle a köznapie emberek millióit. Immáron porladásnak szánt testében a legnagyobb lélek lakott s ez a nagyság elvakít bennünket, mint a mikor napba néz gyenge szemünk.

És pedig ember volt ő is, gyöngéd és szerető, a javából való férfi. Alig van jelese a világnak, a ki olyan szerény lett volna mint ő, a személyes érintkezésben oly közvetlen és nyájas. Gyermek kedélye volt e lángésznek 80 esztendőskorában is, ifjúi érzések dagasztották az aggastyán szívét — s csodák csodája — tudott szeretni és boldog lenni akkor, a mikor a többi közönséges halandó a sir szélén második gyermekkorát éli!

Akármit mondanak is a hideg és elegáns emberek, életének legnagyobb regényét mint hetvennégy éves aggastyán élte át. Szerelmes lett és szeretett tüzesen, vakon, mint egy fiatal ember, lova-

giasan és becsületesen, mint egy magyar férfi.

Egyszerű, jörravaló leány volt az, a kit megszeretett. A kik Jókai barátaiul adták ki magukat, kifogásolták a költő szerelmének tárgyában a fiatalságot, csinoságot és főként azt, hogy szegény zsidó családból származik. Egy egész világ fordult a költő ellen, nehogy tervét megvalósíthassa.

S Jókai regényeinek igazi hőse lett — hetvennégy évvel a vállán. A mit hirdetett tengernyi gyönyörű irásában a szerelem hatalmát is egyedül igaz voltát, a férfiu adott szavának szentségét, az igaz ügyért az egész világgal való szembezállást — mindezt kötelezőnek tudta magára és úgy cselekedett, mint egy nemes, jó, szerelmes és hűségese regényhős.

Elragadóan szép képét festette az utóbbi években családi boldogságának. A kivel beszélt, a kihez írt, mindenkinek csak azt tudta értésére adni, hogy végtelenül boldog, a milyen talán csak fiatal korában volt. Nem dicsőségért, nem a külsőségekben nyilatkozó öröm, nem a saját nagyságáért való élet volt az ő célja,

érvényesülni s a legszebb hivatalos törekvések papíron maradnának, amint ez hazánkban vajmi gyakran bekövetkezik.

A közgazdasági politika igazi hordozója maga a társadalom. Nálunk azonban hidegen hagyják őt a nagy gazdasági kérdések, melyek lázba hozzák a nyugatot. A hivatalos iparpolitikának ez állapotot tehát nem előmozdítója, hanem egyenest gátja s addig nem is bízunk — fájdalom — sikerben és eredményben, míg a magyar társadalom e téren passzív, invenczió és akaratnélküli — bátran, de keményen szólva — renyhe marad s mindent az államtól, állami intézkedéstől vár s ölbe tett kezekkel várja, lesi az önálló vámterület — tudja Isten mikor bekövetkezhető — esélyeit.

H i r e k.

— **Sorozás Barcon.** Az 1883-1882- és 1881-ik évbéli állításkötelesek sorozása Barcon a következő sorrendben tartatik meg; május hó 25-én Bares, Pál-falu, Tarnóca, Babóca, Bolhó, Ujnép, Komlósd, Aracs, Péterhida, Szentes, Csokonya, Rinyaujak és Visonta; május hó 26-án pedig Szulok, Kálmánca, Homok-szent-György, Istvádi, Darány, Dombó, Gárdony, Drávatamási, Lakóca, Potony, Tótujfalu, Szentborbás és Dráva-szet-Márton községbeliek állítatnak elő a „Garni” szálló nagytermében. A polgári hatóság részéről Sárközy Béla alispán, elnök Sárközy György főszolgabíró és Dr. Kronberger Adolf járás-orvos lesznek jelen.

— **Jókai haláláról,** a nemzet nagy halottjáról az Atheneum Irodalmi és nyomdai részv.-társaság is adott ki külön gyászjelentést, mely így szól: Az Atheneum Irodalmi és nyomdai részv.-t. mély gyász-

szal ad hirt azon súlyos vesztéséről, mely őt igazgatóságának az intézet alapítása óta 36 éven át működő tagja, Dr. Jókai Mór főrendiházi tagnak, folyó évi május hó 5-én történt elhunytával érte. A társulat mély kegyelettel emlékszik meg azon érdemeiről, melyeket a nagy halott az intézet irodalmi működése és törekvései körül szerzett. Az Atheneum a koszorus költőnek, a nemzet nagy halottjának emléket hódoló kegyelettel fogja mindenkor megőrizni. Budapest, 1904. május hó.

Megemlítjük még itt egyuttal, hogy Somogyvármegye közönsége Sárközy Béla alispán és több megyebizottsági tag által képviseltette magát Jókai temetésén.

— **Templom-szentelés.** Nagy-Pisaniczán az ev. ref. új templomot ft. Antal Gábor püspök a múlt vasárnap szentelte fel. Segédkeztek a daruvári, brekinszakai és nagy-pisaniczai lelkészek. Énekvezérek a csokonyai ev. ref. tanítók voltak. A kelybéli, közel- és távolvidéki hívek és érdeklődők közül mintegy három ezren voltak jelen; reformátusok, katolikusok, görögkeletiek és izraeliták. A felavató eszmedus predikációt — szokott ékesszólásával — a püspök tartotta; a künn maradt közönségnek pedig magyar, német és horvát nyelven Földváry J. daruvári lelkész prédikált. Jelen volt az illetékes horvát főszolgabíró, a helybeli körjegyző, a tanítók és tanítónők, tanítványaik seregével. A hívek lelkesedése és áldozatkészsége megható volt.

— **Kertmegnyitás.** Igen kedélyes és előre láthatólag látogatott mulatság igérkezik Barcon e hó 23-ikán, azaz pünkösd másnapján. Ugyanis Nemsics Samu, a Korona-szálloda közkedvelt tulajdonosa e nap délután 3 órakor tartja szép kerthelyiségének és tekepályájának ünnepélyes megnyitását, Zsolnai Vilmos kedvelt zenekara közreműködése mellett. Este táncz lesz a szálloda nagytermében.

— **Majális.** A nagyatádi iparos ifjuság önképző egylete folyó évi május hó 22-ikén, azaz pünkösd első napján a „Garibaldi” kerthelyiségében, saját pénztára javára Zsolnay Vilmos zenekarának közreműködésével zártkörű majális rendez, melyre a belépő-díj személyenként 1 korona 20 fillér, családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Korona-szálloda nagytermében lesz megtartva. A mulatságnak érdekes sorrendje is van, mely a következő: 1. Tekeverseny. 2. Világposta. 3. Confetti esata. 4. Szerpentin esata. 5. A versenyek juryje kiosztja a nyereményeket. S végül este 8 órakor fényes tűzijáték, pazar világítás mellett s ezután táncz reggelig. Reméljük, hogy a mulatság már a szálloda jó hírnevével fogva is kitűnően fog sikerülni.

— **Furfangosan meglopott vásáros.** Ugyancsak furfangos módon fosztotta meg e hó 11-én a baranyamegyei szentiványi országos vásáron Horváth György szigetvári földmives gazdát három furfangos gyakorlott vásári tolvaj, 815 forintjától. Nevezett földmives ugyanis tehenet akart venni s a három körülötte szimatoló jó madár így észre vette, hogy nagyobb összegű pénz van nála. Hogy hogyan fosszák meg pénztől, a terv hamar kész volt náluk. Egyik csakhamar elvált másik két társától rövid összebeszélés után, a másik kettő pedig beszédbe elegyedett az együgyű földmivessel. Mivel a tehen kezelésre terelte a két jó madár a beszédet, egyik közülök azt állította a földmivesnek, hogy ő is vett egy tehenet, de nem tudja megfejti s bizva a földmives gyakoroltságában, arra kérte a földmivest, hogy jöjjön el az ő közeli lakására és fejje meg a tehenet s szívesen fizet neki ezért egy forintot. A jámbor ember szabadkozott, hogy ő ha már megteszi, ingyen teszi meg ezt a csekélységet s mind a hárman utnak indultak, a falu egy elhagyatottabb része felé, hol már a harmadik előbb elvált jó madár várta őket. Most ez észrevéve közeledtükét, ő is megindult előttük egy kellő távolságban s egy kopott pénz-erszényt ejtett le utközben

hanem egy kis boldogság, meleg szeretet, a mihez jussa van a legjelentéktlenebb emberparányának is.

És ezt a boldogságot el is érte. Olvassátok el a 78 esztendő aggastyánnak reszkető kézzel írt sorait, ezer érzés lüktet bennük. Ifju aggastyánnak, a kik alig kóstolták meg a szerelmet s már is elfordultok tőle, tanuljatok becsületes szerelmet a költő-királytól, a ki fiatal tudott maradni a sűrű Ridegség, értelmetlenség, elfogult rövidlátás próbálta utját állani Jókai szerelmének s nincs messze az idő, midőn az igazságos történelem pálcát fog törni azok felett, a kik felfuvalkodottságukban meg igyekeztek keseríteni Jókai életét. Az utókor esodálkozni fog, hogy mint akadhattak emberek, mint tűrhetette azt fólháborodás nélkül a magyar társadalom, hogy egyesek önzésből vagy kisézsüségből durva sebeket mertek tépni az öreg költő-király szerelmes szívében. A kik csak az öreg embert látták benne s nem volt szemük és lelkük hozzá, hogy lássák az ur kiválasztottját, a lángészt, a kinek jogában áll ledönteni a konvenczió tuskés sövényét és haladni előre az igazságnak útján.

Csodásan szép volt ez a tavasz a télben, ez a nyíló piros rózsza a hervadó parkban, ez a szerelem a hetvenedik és

nyolezvanadik év között. Csak kiválasztottnak adatkak meg a Jókai testi és lelki kedvezései — az istenséget megközelítő lángszellem, méltó porhüvelyben ragyogott.

S ha nem jó ez a szerelem, már esztendőket előtt elsrathattuk volna őt. Sőtétlen, visszataszítóan vigyorgott feléje a matréczsír. Folyton betegeskedett és elhagyatottságában szomorú volt az élete. Ez a szerelem új életet öntött beléje. Nemcsak élni, de alkotni is tudott, szellemének hatalmas turulja megcsapkodta szárnyait, beszágulta végtelen fantáziájának birodalmát s hozta belőle a kincseket mindaddig, míg a halál éjszakája rá nem borult a mesék gyönyörű országára. Főnikszsú vált a hetvennégy éves Jókai, a hogy új élete párjával az anyakönyvvezető elé lépett. Feltámadt és alkotott — miként a nap, ha lehunyta előtt kitör a fellegek alól s ragyogván, éltető meleget hint széjjel.

— Szegény leány volt, zsidó leány volt, mondották fejüket csóválva a társaságban.

Lehet, ha gróf kisasszonyt vett volna el az aggastyán, nem szólták volna úgy meg a nagy embert.

Több mint négyszáz kötetre rugó műveiben az emberi egyenlőséget, a sza-

badtságot, a felebaráti szeretetet hirdette Jókai. Ez az óriási szellem felülemelkedett a kasztokon, a vagyon, rang és születés korlátain. „Egy az Isten” és egy az ember! Ha grófkisasszony lett volna Nagy Bella, akkor is megszerette volna — éppen úgy, mint így, a szegény zsidó gépész leányát. Magához emelte, mert méltónak tartotta és szíve választottját úgy állította a világ elé, mint a legtekéletesebb hitvest. Dicsőségéből és szerelméből glóriás fényt varázsolt ifju felesége köré, a kinek gyönyörű szerep jutott a világirodalom történetben. Nőt nagyobb dicsőség nem ért.

Kidült hazánk világító oszlopa. A ki egymaga nagyobb fényt hintett szerte ebben a homályba burkolt országban, mint egy egész emberöltőre való költő, művész és politikus. Akit irigyelt tőlünk az egész világ, mert hozzá hasonló nagy embere csak egy-kettő van a legnagyobb nemzeteknek is.

Dicső, muukás, hosszú élet, a mely babér-erdőn keresztül vezetett egész a sűrű — ez volt Jókai Mór pályafutása. S e mellett jó, nemes, szerény és hű volt ő. A saját nagysága soha el nem vakította, kisebbnek tudta magát, mint a milyen volt.

Mi pedig leborulunk az ő nagysága előtt.

Erdősi Dezső.

készakarva melyben talán volt pár fillér. A földmivessel jövő két ember közül az egyik — már előre jól kiesináltan — megtalálja a ledobott, földönheverő erszényt s örömmel nyújtják át a kiszemelt áldozatuk, hogy ő hamar rejtsse el s majd később, egy alkalmasabb helyen, aztán hármán megosztzkodnak az erszény tartalmán. Ámde a furfangos erszény-elvesztő a két gonosz harmadik társa, csakhamar oda áll a három jövő ember elé és erélyesen gyanúsítja s követeli tőlük az „elvesztett” erszényét. A két ezinkos társ színtelen sértődéssel tagadja azt, hogy megtalálták volna az erszényt s bizonyosság kedvéért készek ruhájukat levetni s mindenüket átkutatni. Ezt látva a földmives, kénytelen volt tűrni ő is, hogy őt is átkutassa. Ez aztán alaposan átkutatva s ugyszólván pörére vetköztette le s ruhája egyik zsebéből kivéve pénztárcáját s abból észrevétlen a benne lévő 815 forintot magához vette s hogy a duzzadt tárcza üres ne legyen, papírt helyezett bele a bankók helyett s így adta vissza a váratlan kellemetlenségtől meglepett embernek. A szegény ember mire ruháit ismét felhuzta s ijedtségéből magához tért, csak akkor vette észre, hogy erszényéből a pénz hiányzik. De akkor már a jó madarak messze jártak, kiket most a csendőrség nyomoz.

— **Táncmulatság.** A csokonyai iparkör folyó évi június hó 5-én, saját könyvtára javára a községi erdőben, kedvezőtlen idő esetén a Pittner-féle vendéglőben zártkörű tavaszi táncmulatságot rendez, melyre a belépő-díj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté délután 4 órakor.

— **Népgyűlést** tartanak Csokonya község polgárai vasárnap, folyó hó 15-én Csokonyán a Kossuth-téren, reggel 9 órakor, melynek tárgya a következő: 1. A nép gazdasági és politikai helyzete Magyarországon. 2. A szövetségés czélja és hasznossága. 3. Küldöttek választása a folyó hó 22-és 23-ikán Pécsen tartandó kerületi értekezletre.

— **A Magyar Orsz. Központi Takarékpénztár** lapunk mai számában megjelent hirdetésére bátrak vagyunk tisztelt olvasóink — különösen a földbirtokosok — figyelmét felhívni.

— **Titokzatos eset.** Nagy feltűnést keltett egyik elsőrangú budapesti szállodában két idegen megérkezése, a kik az esti órákban minden csomag nélkül, szerény, szegényes öltözkben szobát rendeltek. A portás nem is akart rendelkezésükre bocsájtani lakást, de ezek annyira kérlelték, hogy végre két szobát nyitattott nekik. Közben egy nagy, lepecsételt levelet helyeztek el a szálloda páncélos vas-pénztárába és visszavonultak lakosztályukba. A lelkiismeret nagyon furdalta a portás oldalát és azért óvatosságra intette a személyzetet a két utassal szemben, sőt annyira gyanúsá tette az idegenek elzárkózása, szerény öltözéke és a lepecsételt boríték, hogy a rendőrségre telefonált detektívért, a ki kora reggeltől fogva megfigyelés alá vette az idegeneket. Reggelre kelve, lépésről lépésre követte őket és mennyire meg volt lepve a rend őre, mikor látta, hogy a portás által gyanúsítottak Török A. és Társa bankházába, Budapest, Teréz-körút 46. sz. alá mentek, a hol a borítékból kivett nyerő sorsjegy alapján felvették a nagy főnyereményt. A titokzatosság így vált érdekes esetté, mely a szegényeket egy csapásra gazdag emberekké változtatta Török bankház rendkívüli szerencséje folytán.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölesönöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölesönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban esatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölesön 2000 korona.

Drága kölesönök convertáltatnak olcsóbbakra.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{LD}
Budapest, Váci-körút 63.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

KIADÓ

egy nagy bolthelyiség

kis mellékkelhelyiséggel

Barcstelep legszébb, legforgalmibb részén,
a postahivatal tőszomszédságában

ujjonnan épült házban
mely alkalmas czukrász-, fodrász-, bodogázletnek,
esetleg iroda helyiségnek stb. Átvehető július 1-től.
Bővebbet e lap Kiadóhivatalában.

Ó jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpastillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpastilla csakhamar meggyógyított

Kapható: Bács: **Kohut Sámuel.**
Barcstelep: **Schön Richárd.**
Szigetvár: **Salamon Gy. örökösei.**
Visy Sándor gyógyszer-tárakban.

